

Basilien frant.

De OZYMO Rhapsodia xxxv.

¶ Nomenclaturæ.

Græcæ, ὀκκυμῶν.

Latinae, Ocimum. Basilicum.

Germanicæ, Basilien frant.

PLACITA AVTORVM de Basilico.

De ratione nominis Ozymi Baptista Pius, commentarijs
super horto Columellæ.

NON OCYMA legendum est, sed Ozyma, pro herba odorata & condimentis idonea, quæ deriuatur ab ὀκκυμῶν, quod est, redolere. In hortis satorum celerrime nascitur Ozymum: nihil illo fecundius. Cum maledictis ac probris ferendum præcipiunt, latius proueniet. Hæc Plin-

nus libro uicesimo primo. Columella item libro duodecimo. Circa Idus Maias Ozyma feruntur: quorum cum semen obrutum est, diligenter inculcatur pauicula, uel cylindro. Nam si terram suspensam relinquant, prærumque corrumpitur. De hoc quoque Persius, Cum bene discincto cantauerit Ozyma uetnæ.

Nunc error eorum corrigendus, qui idem putant Ozymum esse, quod Ocimum. Nec refert Plinium dicere, Ozyma celeriter prouenire. Non enim omnia quæ prospera eueniunt, Ozyma dici debent. Nos Ozymum lingua uernacula dicimus Basilicum: Ocimum uero inter pabularia numeratur: tantum ab Ozymo distans, quantum ab Eridano Hypanis. De Ozymo Plinius meminit lib. 21. inter hortensia: de Ocymo uero libro de cimooctauo.

Ozimum.
Ocimum.

Controuersia de OCIMO ex.

PLINII lib. 20. cap. 12

Ocimum Chrysippus grauiter increpuit, inutile esse dicens stomacho, urinæ, oculorum quoque claritati: præterea insaniam facere, & lethargos, & iocinoris uitia: ideoque capras id aspernari. Hominibus quoque fugiendum censet. Adiciunt quidam, tritum si operiatur lapide, scorpionem gignere. Commanducatum, & in sole positum, uermes asserre. Alij uero, si eodem feriatur quispiam scorpione, qui ederit Ocimum, sanari non posse. Quinimo tradunt aliqui, manipulo Ozymi cum cancris decem marinis, uel fluuialibus trito, conuenire ad eum scorpiones a proximo omnes. Diodorus in empiricis etiam pediculos facere Ozymi cibum.

Secuta ætas alacriter defendit. Nam id esse capras, nec minus quam Mentham & Rutam, scorpionum terrestrium ictibus, marinorumque uenenis mederi, cum uino, addito aceto exiguo. Vsu quoque compertum, deficientibus ex aceto odoratum salutarem esse. Item lethargicis, & inflammatis, & refrigerationi. Illitum capitis doloribus, cum rosaceo, aut myrteo, aut aceto. Item oculorum epiphoris impositum ex uino. Stomacho quoque esse utile. Inflationes, & ructum ex aceto dissoluere sumptum. Aluum sistere impositum, urinam ciere, sic & morbo regio, & hydropicis prodelle. Choleras eo & destillationes stomachi inhiberi. Ergo etiam Coeliacis Philistio dedit: & costum dysentericis, & Colicis Plistonius. Aliqui & renasmo, & sanguinem exscreantibus in uino. Extinguit quoque lactis prouentum. Auribus utilissimum infantum, præcipue cum adipe anserino. Semen tritum & haustum naribus, sterutamenta mouet, & destillationes capiti quoque illitum. Vulvas purgat in cibo ex aceto. Verrucas mixto sutorio atramento, tollit. Venerem stimulat: ideoque & equis, asinisque admixturæ tempore ingeritur.

B

DE ALIO OCYMO, QVOD

est pabuli genus, idem PLINII

V S lib. 18. cap. 16.

Apud antiquos erat pabuli genus, quod Cato Ocimum uocat, quo sistebant aluum bubus. Id erat e pabulis, segete uiridi defecta, antequam gelaret. Sura Manilius id aliter interpretatur, & tradit fabæ modios decem, uiciæ duos, tantundem & eruiiæ in iugero autumno misceri, & feri solitos. Melius & auena græca, cui non cadit semen admixta. Hoc uocatum Ocimum, bouumque causa feri solitum, Varro appellatum a celeritate proueniendi, a græco quod est ὀκκυμῶν dicunt.

I D E M D E OCYMO

libro nono, capite septimo.

Nihil Ocymo secundius. Cum mal. dictis ac probris ferendum præ-